

**Oświadczenie złożone
przez senatora Jana Filipa Libickiego
na 69. posiedzeniu Senatu
w dniu 20 grudnia 2018 r.**

Oświadczenie skierowane do rzecznika praw obywatelskich Adama Bodnara oraz do pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych Krzysztofa Michałkiewicza

Zwracam się z pytaniem, z którym zwróciła się do mnie pewna organizacja pozarządowa, poruszając kwestię przepisu ograniczającego prawa i obowiązki osób niepełnosprawnych podejmujących pracę. Chodzi o przepis art. 58 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z informacji przekazanych mi przez fundację wynika, że obowiązujące obecnie przepisy prawa ograniczają możliwość rewaloryzacji świadczenia rentowego o odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne, do płacenia których wszyscy są zobowiązani przy zatrudnieniu. Zgodnie ze stanem prawnym osoby niepełnosprawne, które podjęły pracę bez spełnienia warunków określonych w art. 58 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie mogą rewaloryzować swojego świadczenia rentowego na podstawie odprowadzonych składek społecznych, chyba że osoby te udowodnią okresy składkowe wynoszące co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny, zgodnie z art. 58 ust. 4. Z tego przepisu wynika wprost, że część osób niepełnosprawnych nie będzie w stanie nigdy udowodnić tak długich okresów składkowych, chociażby ze względu na swój stan zdrowia i ograniczenia wynikające z niepełnosprawności oraz krótszy okres życia, zatem część z nich nigdy nie skorzysta z możliwości rewaloryzacji świadczenia na podstawie odprowadzonych składek, co rażąco narusza równość i sprawiedliwość społeczną wobec tych osób niepełnosprawnych. Należy również wskazać, iż ograniczenia wynikające z art. 58 ust. 3 po prostu dyskryminują wszelkie osoby niepełnosprawne, których niepełnosprawność powstała w wieku dziecięcym bez ich winy. Nie zapominajmy też o procesie leczenia, który w wieku dziecięco-młodzieżowym jest najbardziej intensywny i dominujący w życiu każdej osoby niepełnosprawnej, oraz ograniczeniach samodzielności osób, które z racji samego kalectwa często mają problem ze znalezieniem stałej pracy lub których niepełnosprawność uniemożliwia im podjęcie jakiegokolwiek pracy zarobkowej. Praca, w szczególności dla osób niepełnosprawnych, jest ważnym i niezbędnym elementem życia, dzięki któremu stają się częścią życia społecznego i, co ważne, wpływa na poczucie bycia potrzebnym. Dlatego równość traktowania jest tutaj bardzo wskazana jako jeden z elementów wzajemności, na których powinno nam zależeć. Zatem brak zgłoszenia do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki dyskryminuje osoby niepełnosprawne, ograniczając ich prawa i obowiązki.

W związku z tym fundacja, która się do mnie zgłosiła, postuluje wprowadzenie zmian. Chodzi o zmiany, które pozwolą wyeliminować rażąco niesprawiedliwe traktowanie osób niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie i niemogących nie ze swojej winy spełnić warunku art. 58 ust. 3 w sytuacji, gdy jednocześnie art. 58 ust. 4 całkowicie pozbawia ich możliwości jakiegokolwiek skorzystania ze składek odprowadzanych na przestrzeni lat. Każdy z nas, Polaków i Polek – pisze do mnie ta fundacja – pragnie poczucia bezpieczeństwa, także tego materialnego, zatem nie może być zgody na taką wizję naszej ojczyzny, w której niepełnosprawni Polacy mają gorsze warunki dostępu do równego traktowania, w której niepełnosprawność, w szczególności powstała w wieku dziecięcym, jest przez to dodatkowo karana. Nadrzędną rzeczą dla każdego Polaka powinna być równość, szczególnie osób niepełnosprawnych, czego wymaga od nas sprawiedliwość społeczna.

Ten tekst, który ta fundacja mi przekazała, ma pewne elementy emocjonalne, niemniej jednak sprawa jest istotna i chciałbym zarówno Pana Ministra Michałkiewicza, jak i Pana Ministra Bodnara poprosić o ustosunkowanie się do problemu, który przedstawiłem.

Jan Filip Libicki